

С.В. Урванцева
к.е.н, доцент кафедри інвестиційної діяльності
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

САМООСВІТА ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Про початок ери інформаційного суспільства свідчить тотальна інформатизація всіх суспільних процесів, спричинена потужним розвитком методів інтелектуальної обробки й аналізу великих масивів даних, комп'ютерних інформаційних технологій та сучасних телекомунікаційних мереж.

Ще у 1973 р. американський соціолог Д. Белла назвав знання й інформацію не тільки ефективним каталізатором трансформації постіндустріального суспільства, а і його стратегічним ресурсом. Аналізуючи суспільно-економічні процеси у кінці ХХ ст., П. Дракер називав цей період часом радикальної перебудови, коли з розвитком нових інформаційно-телекомунікаційних технологій людство отримало реальний шанс перетворити капіталістичне суспільство в суспільство, засноване на знаннях [1, с. 314, 316].

Знаковою віхою в переході до інформаційного суспільства вважають підписання на міжнародному рівні Окінавської хартії глобального інформаційного суспільства (1999 р.), а також проведення Всесвітнього саміту з питань інформаційного суспільства (Женева, грудень 2003 року; Туніс, листопад 2005 року).

Україна також не стоїть осторонь цих процесів, так в ЗУ "Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки" [2] одним з головних пріоритетів визначено прагнення побудувати орієнтоване на інтереси людей, відкрите для всіх і спрямоване на розвиток інформаційне суспільство, в якому кожен міг би створювати і накопичувати інформацію та знання, мати до них вільний доступ, користуватися і обмінюватися ними, щоб

надати можливість кожній людині повною мірою реалізувати свій потенціал, сприяючи суспільному і особистому розвитку та підвищуючи якість життя.

Розбудова інформаційного суспільства, в якому доступ до інформації та вміння працювати з нею є ключовим, актуалізує проблему самоосвіти. Сучасна людина повинна постійно вдосконалювати власні знання й вміння, мати багатогранні інтереси, вміти творчо вирішувати наукові, виробничі й суспільні задачі, критично мислити, й займатись самоосвітою.

Самоосвіта – це освіта, що отримується поза освітніх установ, за допомогою самостійного вивчення матеріалу [3]. Також це система внутрішньої самоорганізації по засвоєнню досвіду поколінь, спрямована на власний розвиток, яка є потужним фактором, що заповнює і збагачує академічну освіту.

Досягти успіху в сучасному світі без самоосвіти неможливо, також без неї неможливо сформувати правильне світосприйняття, і орієнтуватись в світі, що постійно змінюється, адже необхідно знати як існуючі так і альтернативні течії, науки, предмети.

Самоосвіта стає сьогодні актуальною проблемою як для учня, так і для вчителя. Оскільки сучасна педагогіка вважає формування умінь і навичок самоосвіти вищим етапом навчання і одним з необхідних умов здійснення безперервної освіти, до вчителя висуваються нові вимоги – перетворитися з інформатора в організатора навчання.

У той же час для розвитку розумової самостійності, як основи самонавчання, людині необхідно набути досвіду здійснення відносно до самого себе функцій вчителя: навчитися аналізувати, планувати, регулювати і оцінювати власну навчальну діяльність.

З точки зору К. Голомах-Меір: «самоосвіта означає, що ви можете створити для себе свій власний ідеальний "університет", виробити свої принципи навчання і дотримуватися їх. Також це передбачає розвиток в людині сили волі та самоорганізації» [4].

Підкреслимо, що справжня самоосвіта неможлива без добре сформованої культури розумової праці, як системи раціональних способів розумової

діяльності, що складається перш за все з процесів прийому, засвоєння, переробки й передачі знань. У той же час формування культури самоосвіти немислимо без розвитку пізнавальних, творчих і рефлексивних здібностей.

Отже, покрокова інструкція того як розпочати самоосвіту може включати наступні поради:

- використовуйте будь-які можливості, щоб займатися самоосвітою (навчанням і розвитком себе);
- шукайте відповіді й тренуйте пам'ять;
- знаходьте людей, які цікавляться тією ж тематикою, що і ви (це також дозволить підвищити емоційний інтелект, розвинути здатність бути хорошим співрозмовником і долати конфлікти);
- застосовуйте отримані знання на практиці;
- складайте список справ (важлива кожна хвилина нашого життя);
- забудьте про обмеження – кожна людина може знайти в собі сили, енергію, мотивацію, бажання навчитися чому завгодно, не залежно від віку, соціального статусу або статі.

Самоосвіта ґрунтується на потребі в знаннях, а її головним завданням – є самостійний розвиток і вдосконалення людини для максимальної підготовки її до життя; побудова особистості, здатної не тільки пізнавати існуючий світ, а й цілеспрямовано змінювати його на краще.

Література:

1. Ткач І. І. Теоретико-методологічні засади екомологічної парадигми: моногр. / І.І. Ткач. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 488 с.
2. «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» Закон України від 09.01.2007 р. № 537-V
3. Что такое самообразование? ШКОЛА – G. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://gekkon12.livejournal.com/4597.html>
4. Голомах-Меир К. Самообразование: создайте свой собственный "университет" – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://podrobnosti.ua/2207089-samoobrazovanie.html>